

- لباس زنان کرد کرمانشاه

- ذکر نکاتی در خصوص لباس های کردی کرمانشاه

نکته (۱): در کرمانشاه، بویژه مناطق جنوبی تر و در نزدیکی با مرز عراق از اصطلاحات خاصی برای لباس زنان کردی استفاده می شود. به لباس زنان کرد اصطلاحاً کراس ، گرواس ، شیو ، شوی نیز می گویند.

نکته (۲): سبک پوشاک معمولاً بر طبق فصول سال تفاوتی نمی کند، ولی وزن آنها بر حسب دمای هوا متغییر است.

نکته (۳): کودکان به طور سنتی انواع کوچک شده لباس بزرگسالان را به تن می کنند.

نکته (۴): جوان ترها از رنگ های روشن تر و درخشان تر استفاده می کنند. پوشاک آنها نسبت به بزرگترها عمدتاً حجم کمتری دارد (تنگ تر است).

نکته (۵): زنان به طور سنتی هنگام خواب لباسشان را عوض نمی کنند.

- اجزا لباس زن کرد کرمانشاه

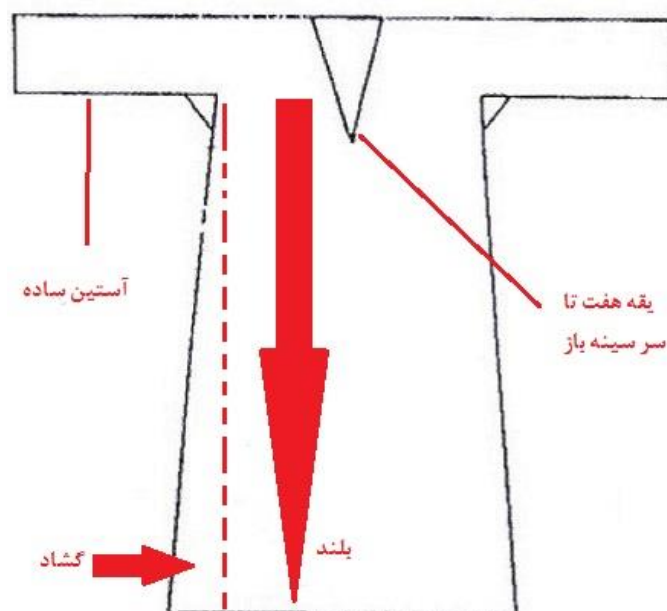
شامل ۷ جز اصلی می باشد.

نکته: همانگونه که پیشتر نیز گفته شده است، اجزا دیگری نیز ممکن است هریک از لباس های سنتی داشته باشند. آنچه که ما به عنوان اجزا لباس سنتی در این جا معرفی می کنیم اصلی ترین و شناخته شده ترین اجزا البسه سنتی هر منطقه می باشد.

الف- پیراهن زن کرد کرمانشاه؛ بلند و گشاد + یقه هفت که تا سر سینه باز است + طرح عمدتاً گلدار + آستین ساده

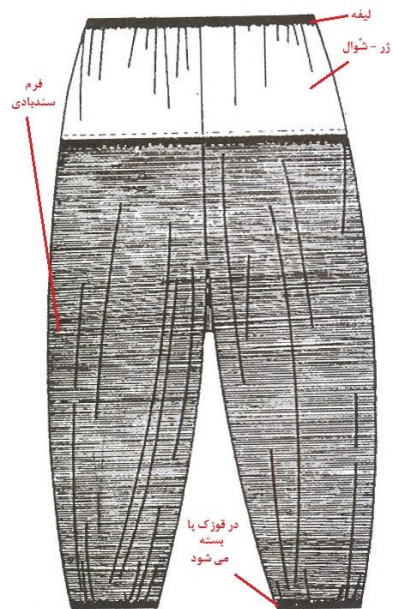
پیراهن زن کرد کرمانشاه

نکته: لباس زنان کرد کرمانشاه بر خلاف کرد سینه سرانی ندارد.

ب- شلوار

دقیقاً مانند زن کرد سینه کردستان است. در اصطلاح محلی به آن شوال جافی می گویند.

شلوار کردی

ج- جلیقه ؛ از مخمل الوان + بدون آستین + کوتاه (تا بالاتر از کمر) + دارای آستر + کنار و دور سینه سکه دوزی می شود

جلیقه زن کرد کرمانشاه و سکه دوزی های روی آن

نحوه سکه دوزی از پشت جلیقه کاملاً مشخص است.

به جلیقه در اصطلاح محلی جلزقه یا سُخمه می گویند.

در زمستان به جای این جلیقه از یک کت نیم تنه به سبک و سیاق همان جلیقه استفاده می کنند. این نیم تنه گاهی به جای مخمل ساده ارغوانی مخمل سیاه رنگ است. نیم تنه را سلته یا یل نیز می نامند. نیم تنه بر خلاف جلیقه یقه برگردان، آستین های آن راسته و برخی اوقات سه ربع می باشد.

جلیقه و نیم تنه دو جیب کوتاه در طرفین دارند.

تزئینات و یراق دوزی شامل سر آستین ها، پایین جلیقه یا نیم تنه، جلو سینه و سر دو جیب کوتاه است.

نکته: نیم تنه را بر خلاف جلیقه دیگر سکه دوزی یا اشرفی دوزی نمی کنند. در زمان های قدیم به جای این سکه ها اشرفی بود و در صورت نیاز حتی استفاده نیز می گردید. هر زن خان زاده ای که اشرفی بیشتری بر لباس داشت نشان مزیت بیشتر بود (مشابه النگو به دست داشتن)

نیم تنه مشابه با جلیقه

نکته: در جلیقه یا نیم تنه یقه عمدتاً هفت است + دو بر نیم تنه بهم می رسد + اما دکمه نمی خورد.

از چندین دستمال بزرگ درست می شود و در نتیجه بسیار پر پشت و بزرگ به نظر می رسد. این دستمال ها از پارچه های کلاغه ای (چاپ گره ای و باتیک) و در حاشیه ریش ریش دار هستند.

دستمال ها در پشت سر گره خورده و ادامه آن به روی پیشانی آمده و در لای دستمال دیگر قرار می گیرد.

کلاه به صورت عرقچین ساده یا ترک دار می باشد. کلاه زنان و دختران جوان حاشیه دوزی و تزئین دارد و زنان مسن تر از مخمل ساده است.

کلاه زنجیری سبک دارد که به آن سکه هایی آویزان است و از یک طرف رد و در طرف دیگر قلاب می شود.

کلاهک بانوان کرد کرمانشاه

زن کرمانشاهی ابتدا موها را به دو دسته تقسیم کرده و در دو طرف صورت رها می کنند و سپس سربند را روی آن و دور عرقچین می پیچند و دنباله آن را پشت سر رها می کنند. (زنان مجرد)

زنان متأهل اما موهایشان را می بافند و آن را روی کلاه حلقه می کنند یا آن که از پشت آویزان می نمایند.

روی کلاه و سربند نیز در نهایت یک پارچه مستطیلی شکل از ابریشم را تا کرده و به عنوان پیشانی بند رو پیشانی بسته و از پشت گره می خورد و دنباله ها در پشت آویزان می شود.

روی پیشانی بند نیز مجددا دستمال بلند و منگوله داری را از راست به چپ می بندند به طوری که منگوله ها گرد سر آویزان باشد. این دستمال بلند را اصطلاحاً گل وئی می نامند.

نکته (۱): در شمال کرمانشاهان به جای گل وئی از دستمال ساده تر و کوتاه تری که به آن بویمه می گویند استفاده می کنند.

نکته (۲): زنان مجرد در بیرون منزل روسری سفید و نازکی به طول دو متر روی سربند و کلاه خود می اندازند.

نکته (۳): زنان متأهل در بیرون منزل روسری سیاه رنگ و کمی ضخیمتر روی سر می اندازند.

ه- زیر پیراهن ؛ دقیقا مانند زن کرد سنه کردستان است. مشابه با پیراهن ، اما کوتاه تر و بدون نقش

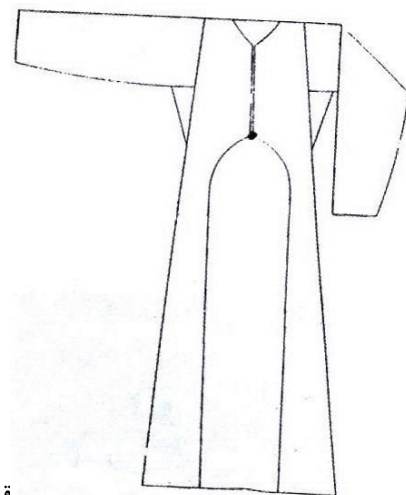
و- قبا ، که در اصطلاح محلی قِوا یا کوتر نامیده می شود.

مانند پیراهن تمام قد + از جنس مخمل + آستر دار + آستین دار + جلو از زیر سینه تا پایین باز است + فقط پهلوها پوشیده است.

نکته (۱) : مانند جلیقه لبه های آن یراق دوزی و سکه دوزی می شود.

نکته (۲) : در زمستان روی قبا بالا پوش دیگری (در اصطلاح فنی به آن کمر چین می گویند) پوشیده می شود که عمدتاً از مخمل

سیاه + کمر تنگ + یقه برگردان + روی سینه دکمه خورده می پوشند و در اصطلاح محلی به این کمر چین ، کِوا می گویند.

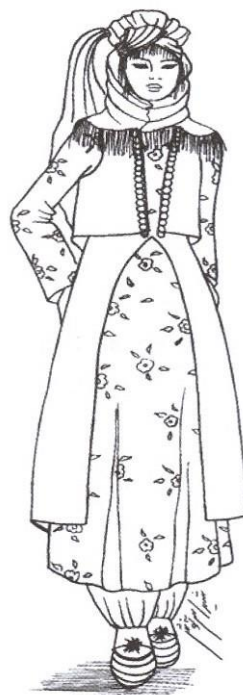

قبا زن کرد کرمانشاه گیوه‌ی دست سوز و بومی بانوان کرد کرمانشاه

ز- پا پوش

گیوه است. گیوه کرمانشاهان یکی از معروفترین و مرغوبترین گیوه های ایران است. گیوه را دو شغل جداگانه می سازند. تخته کش،

تخت گیوه را می سازد و گیوه دوز روبه گیوه را می بافت.

نمایی نسبتاً کامل از لباس زن کرد کرمانشاهان